

Podstawy dydaktyki Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo - moduł nauczycielski Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil praktyczny	Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 13INBNS.11KU.00771.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające	
Koordinator zajęć	Anna Szalek	
Prowadzący zajęcia	Anna Szalek	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z wiedzą teoretyczną w zakresie podstaw procesu nauczania i uczenia się, istotą systemu dydaktycznego;
C2	poznanie osobowych i rzeczowych uwarunkowań procesu kształcenia ogólnego;
C3	poznanie i zrozumienie zadań nauczyciela, jego ról społecznych w organizacji i realizacji kształcenia ogólnego;
C4	kształtowanie umiejętności projektowania dydaktycznego w kształceniu ogólnym;
C5	zapoznanie z różnorodnością metodologiczną w obrębie kształcenia ogólnego.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna i rozumie: dydaktykę, jako subdyscyplinę pedagogiki oraz charakteryzuje jej zmienność i zadania	C.W1	Egzamin ustny
W2	główne nurty myślenia o edukacji i szkole i umiejętnie weryfikuje modele współczesnej szkoły	C.W1, C.W2	Egzamin ustny
W3	cele kształcenia i treści tych celów; podmioty stanowienia celów; wybrane koncepcje formułujące cele kształcenia; charakteryzuje treści kształcenia, kryteria oraz zasady ich doboru i układu; wykorzystuje wiedzę o treściach kształcenia do konstruowania procesu dydaktycznego	C.W1, C.W2, C.W3	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W4	istotę procesu kształcenia, w tym: metody nauczania i doboru skutecznych środków dydaktycznych, zasady organizujące przebieg procesów nauczania - uczenia się do jego projektowania, style poznawcze i strategie uczenia się uczniów	C.W4, C.W5, C.W6	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi: samodzielnie projektować zajęcia dydaktyczne: umiejętnie formułuje i dobiera cele kształcenia, wskazuje i poprawnie klasyfikuje metody nauczania i uczenia się, treści, formy pracy, środki dydaktyczne	C.U1, C.U2, C.U3, C.U4	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U2	wskazać rezultaty procesu kształcenia, w tym dokonać poprawnej oceny osiągnięć szkolnych ucznia w procesie kształcenia	C.U6	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U3	uwzględnić w systemie dydaktyczno-wychowawczym różnice indywidualne między uczniami i stosować strategie dydaktyczne sprzyjające optymalnemu rozwojowi ucznia,	C.U1, C.U2, C.U5, C.U6	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest gotów podejmować efektywnie, samodzielne i zespołowe działania na rzecz kształtowania własnej, dojrzałej, odpowiedzialnej tożsamości zawodowej, zgodnie z zasadami etyki. zawodowej.	C.K1	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Geneza i rozwój dydaktyki. Dydaktyka jako nauka - przedmiot i zadania. Podstawowe pojęcia dydaktyki - uczenie się, nauczanie, kształcenie, samokształcenie, proces kształcenia, system edukacji.	W1, W2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Proces kształcenia ogólnego. Zasady dydaktyczne (wg K. Kruszewskiego) dotyczące materiału nauczania, motywacji, pracy ucznia, zharmonizowania systemów pedagogicznych, stosunków społecznych w klasie, czynności nauczyciela, warunków zewnętrznych.	W1, W2	Wykład
3.	Wartości i cele kształcenia ogólnego – pojęcie wartości, klasyfikacje wartości, rola wartości w kształceniu; Celowy charakter edukacji, cele kształcenia, operacjonalizacja celów, sposoby formułowania celów. Związek wartości z celami kształcenia.	W1, W2, W3, W4, U1	Wykład, Ćwiczenia
4.	Metody kształcenia (podające, problemowe, aktywizujące, ćwiczeniowe, zajęć praktycznych, eksponujące). Funkcje metod kształcenia. Kryteria doboru metod kształcenia.	W2, W3, W4, U1	Wykład, Ćwiczenia
5.	Formy organizacyjne kształcenia. Rola środków dydaktycznych w kształceniu klasyfikacja środków dydaktycznych, media edukacyjne).	W2, W3, W4, U1	Wykład, Ćwiczenia
6.	Współczesny model procesu kształcenia ogólnego a modele lekcji. Wady i zalety lekcji, struktura lekcji; typy lekcji. Zajęcia pozalekcyjne.	W2, W4	Wykład
7.	Planowanie pracy dydaktycznej – założenia projektowania dydaktycznego. Organizacja pracy w klasie, kierowania pracą, style poznawcze a strategie uczenia się ucznia.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
8.	Indywidualizacja kształcenia na gruncie projektowania dydaktycznego. Style poznawcze i strategie uczenia się uczniów. Projektowanie lekcji z uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych ucznia zdolnego i „trudnego”.	W2, W4, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
9.	Ewaluacja procesu kształcenia – ocenianie wyników procesu kształcenia. Ocena – czym jest? Rodzaje, funkcje i rola oceniania, ocenianie sumujące i kształtujące. Przedmiotowy, wewnątrzszkolny, zewnątrz szkolny system oceniania. Osiągnięcia szkolne uczniów i ich pomiar.	W2, U1, U2	Wykład, Ćwiczenia
10.	Nauczyciel - umiejętności, kompetencje, osobowość nauczyciela; możliwości oddziaływań edukacyjnych i wychowawczych. Nauczyciel, edukator, mentor, tutor, coach.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia wykładów jest znajomość obowiązujących treści programowych.

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest systematyczna realizacja zadań dydaktycznych, indywidualnych i grupowych.

Literatura

Obowiązkowa

1. K. Kruszewski, Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela. Podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 2012
2. K. Kruszewski, Sztuka nauczania. Szkoła. Podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 2012
3. F. Bereźnicki, Podstawy kształcenia ogólnego, Impuls, Kraków 2011
4. M. Koszmider, Materiały do ćwiczeń z dydaktyki ogólnej, Impuls, Kraków 2009

Dodatkowa

1. Richard I. Arends, Uczymy się nauczać, WSiP, Warszawa 1994
2. D. Klus-Stańska, Dydaktyka wobec chaosu pojęć i zdarzeń, Wydawnictwo Akademickie ŻAK, Warszawa 2010
3. R. M. Gagne, L. J. Briggs, W. W. Wagner, Zasady projektowania dydaktycznego, WSiP, Warszawa 1992
4. W. Prokopiuk, Nauczyciel na polach humanizacji edukacji, Impuls, Kraków 2010
5. D. Waloszek (red.), Przestrzeń i czas dialogu w edukacji, Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, Kraków 2011

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	15
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Inne	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
C.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów
C.U1	Absolwent/ka potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.U2	Absolwent/ka potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej
C.U3	Absolwent/ka potrafi dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów
C.U4	Absolwent/ka potrafi wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę
C.U5	Absolwent/ka potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym
C.U6	Absolwent/ka potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej
C.W1	Absolwent/ka zna i rozumie usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych
C.W2	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.W3	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów
C.W4	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne
C.W5	Absolwent/ka zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela
C.W6	Absolwent/ka zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną